

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

**наукової конференції професорсько-викладацького складу
Полтавського державного аграрного університету
за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році**

14-15 травня 2024 року

Полтава

Редакційна колегія:

Олег Горб, проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, доцент;

Петраш О. В., доцент кафедри механічної та електричної інженерії, доцент;

Яснолоб І. О., доцент кафедри підприємництва і права, доцент;

Олександр Безкровний, декан факультету обліку та фінансів, доцент;

Олександра Біловод, декан інженерно-технологічного факультету, доцент;

Дмитро Дячков, директор навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій, професор

Сергій Кулинич, декан факультету ветеринарної медицини, професор

Микола Маренич, директор навчально-наукового інституту агротехнологій, селекції та екології, професор

Анатолій Шостя, декан факультету технологій тваринництва та продовольства, старший науковий співробітник

Світлана Козина, завідувач інформаційно-консультаційного центру міжнародного методичного забезпечення

Віктор Радочін, начальник редакційно-видавничого відділу

Матеріали наукової конференції професорсько-викладацького складу Полтавського державного аграрного університету за підсумками науково-практичних досліджень в 2023 році (м. Полтава, 14-15 травня 2024 року). – Полтава: РВВ ПДАУ, 2024. – 193 с.

**СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ
ТЕХНОЛОГІЙ ТВАРИННИЦТВА ТА
ПРОДОВОЛЬСТВА**

Список використаних джерел:

1. Adriana S. Franca and Leandro S. Oliveira. Potential Uses of Spent Coffee Grounds in the Food Industry. *Foods*. 2022 Jul; 11(14): 2064. [http://doi: 10.3390/foods11142064](http://doi.org/10.3390/foods11142064).
2. Bevilacqua, E.; Cruzat, V.; Singh, I.; Rose'Meyer, R.B.; Panchal, S.K.; Brown, L. The Potential of Spent Coffee Grounds in Functional Food Development. *Nutrients* 2023, 15, 994. <https://doi.org/10.3390/nu15040994>.

УДК 636.4.082

*Б.С. Шаферівський, к. с.-г. н., доцент;
М.О. Ільченко, к. с.-г. н., старший дослідник;
І.М. Желізняк, старший викладач
Полтавський державний аграрний університет*

ВПЛИВ РОДИНИ ТА УМОВНОЇ КРОВНОСТІ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ОЗНАКИ МОЛОДНЯКУ

Розведення свиней дає змогу не лише забезпечити продовольчу безпеку країни, але й слугує складовою економічного та соціального розвитку країни [2]. Забезпечення конкурентоспроможності галузі свинарства обумовлено, у першу чергу, генетичним потенціалом тварин за м'ясними й відгодівельними ознаками [3].

В останні роки в Україні значно скоротилися кількість порід, поголів'я свиней та суб'єктів господарювання по їх розведенню через ряд об'єктивних та суб'єктивних причин [4, 5], за все більшої кількості імпортованого поголів'я навіть в племінних стадах. При цьому незаперечною є ефективність використання свиней зарубіжного походження не лише для створення гібридного поголів'я, але й нових типів чи ліній [6, 9, 10].

Інтенсифікація розвитку галузі свинарства в Україні узгоджується з поліпшенням племінної бази [8], яка б вбачала раціональні методи оцінки і підбору свиней для збереження вітчизняного поголів'я та удосконалення продуктивності існуючих і створених порід, типів і ліній.

Однак при цьому загально визнаним є твердження про те, що для одержання гібридних чи помісних тварин з високими господарськи корисними ознаками потрібно мати вихідне чистопородне поголів'я, в якому закріплені спадкові ознаки породи чи лінії і яке при схрещуванні з подібними чи контрастними породами може забезпечити гетерозисний ефект [1]. Основною формою чистопородного розведення вважається розведення за лініями і родинами [6].

З урахуванням вищевикладеного вбачаємо за доцільне вивчити вплив родини та умовної кровності на відгодівельні ознаки великої білої породи зарубіжного походження.

Дослідження по визначенню інтенсивності росту піддослідного молодняку з різною умовною кровністю за зарубіжними генотипами та відгодівлю свиней проведено в умовах племінного репродуктора ТОВ «Агрофірма «Маяк» Полтавської області. Одержані результати експериментальних досліджень були опрацьовані методами варіаційної статистики [7] за допомогою прикладної програми MS Excel 2003.

Аналіз відгодівельних ознак досліджуваних свиней великої білої породи різних родин засвідчив, що вік досягнення живої маси 100 кг та середньодобові прирости за період відгодівлі були антагоністами та різнилися у залежності від генеалогічного формування і спадковості тварин за великою білою породою зарубіжного походження. При цьому слід нагадати, що у свинарстві чим менший вік досягнення живої маси 100 кг, тим краще. Для середньодобових приростів – навпаки, чим вищий приріст, тим тварина швидше росте і за більш короткий проміжок часу досягає живої маси 100 кг.

Вік досягнення живої маси 100 кг у відгодівельного молодняка, який належав до родини Волшебниці варіював у межах 188-203 днів за найкращих показників у тварин із найбільшою кровністю за великою білою породою зарубіжного походження. Наявність в генотипі молодняка даної родини 75% спадковості свиней великої білої породи зарубіжного походження сприяло більш швидкому їх росту та досягненню живої маси 100 кг на 4 – 15 днів ($p \leq 0,01$) порівняно до інших представників цієї родини.

Відгодівельне поголів'я, яке належало до родини Чорна Птичка, характеризувалося аналогічною тенденцією швидкості росту, що й родина Волшебниці. Тобто, за істотної диференціації показнику серед досліджуваних генотипів, найкращі результати мали свині із 75% спадковістю великої білої породи зарубіжного походження, які швидше за чистопородних особин досягали живої маси 100 кг на 15 днів ($p \leq 0,01$), а з кровністю 50% – на 2 дні. Чистопородні особини родини Чорна Птичка поступалися молодняку даної родини з різною спадковістю свиней зарубіжного походження.

При цьому відгодівельне поголів'я даної родини, незалежно від генотипу, мало найкращі показники віку досягнення живої маси 100 кг під час відгодівлі серед досліджуваних родин.

Представники ще однієї досліджуваної родини – Герані, під час відгодівлі характеризувалися повільним ростом, порівняно до двох інших родин, оскільки вік їх досягнення живої маси був на рівні 191- 204 днів, що не достовірно, але більше, ніж у родин Волшебниці і Чорної Птички. Чистопородні свині цієї родини досягали живої маси 100 кг на 8-13 днів пізніше від особин з 50 і 75% кровністю тварин зарубіжного походження.

Оцінка піддослідних свиней за середньодобовими приростами на відгодівлі вказує на те, що чим у свиней менші прирости, тим вони повільніше ростуть і потребують більше часу для досягнення живої маси 100 кг.

Серед поголів'я родини Волшебниці найбільш повільно росли чистопородні свині, які поступалися за середньодобовими приростами молодняку з кровністю свиней зарубіжного походження на 86 – 132 г. Найбільш висока інтенсивність росту була у висококровного молодняка – 734 г.

Аналогічна тенденція щодо гіршої швидкості росту у чистопородних особин порівняно до ровесників із різною умовною кровністю великої білої породи зарубіжного походження встановлена й для представників родини Чорна Птичка та Герань. При цьому серед трьох досліджуваних родин найвищі прирости на відгодівлі, незалежно від генотипу, мали свині родини Чорна Птичка. Середньодобові прирости свиней під час відгодівлі достовірно

корелювали із віком досягнення живої маси 100 кг ($r = +0,583$, ($p \leq 0,01$), засвідчуючи можливість поліпшення продуктивності тварин шляхом добору за однією з корелюючих ознак.

Таким чином, найкращі показники віку досягнення живої маси 100 кг та середньодобові прирости мали представники родини Чорна Птичка. Чистопородні свині досліджуваних родин за показниками відгодівельних ознак поступалися тваринам з 50% і 75 % кровності представників зарубіжного походження. Середньодобові прирости свиней під час відгодівлі достовірно корелювали із віком досягнення живої маси 100 кг ($r = +0,583$, ($p \leq 0,01$), засвідчуючи можливість поліпшення продуктивності тварин шляхом добору за однією з корелюючих ознак.

Список використаних джерел:

1. Березовський М.Д., Нарижна О.Л., Ващенко П.А., Одарюк М.М. Відтворювальні якості чистопородних і помісних свиноматок у поєднанні з термінальними кнуром власного відтворення та іншими батьківськими типами. Свинарство. 2020. Вип. 74. С. 26- 34

2. Волошинов, В.В., Повод, М.Г., Михалко, О.Г., Усенко, С.О., Шаферівський, Б.С., Шостя, Г.М., Шпирна, І.Г. Продуктивні якості та ефективність відгодівлі гібридних свиней данського та канадського походження в умовах промислової технології. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво. Суми. 2024. Вип. 1(56). Серія: Тваринництво, (1), 25-32.

3. Войтенко С.Л., Петренко М.О., Шаферівський Б.С., Карунна Т.І. Племінне свинарство України: виклики часу. Scientific Progress & Innovations. 2023. № 26 (3). С. 81–86.

4. Войтенко С.Л., Порхун М.Г., Сидоренко О.В., Ільницька Т.Є. Генетичні ресурси сільськогосподарських тварин України початку третього тисячоліття. Розведення і генетика тварин. 2019. Вип. 58. С. 110-119.

5. Гетья, А., Супрун, І. Сучасний стан та перспективи розвитку вітчизняного племінного свинарства. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія: Тваринництво. Суми. 2021. Вип. 2 (45). С. 146-152.

6. Ібатуллін М.І. Племінне свинарство в Україні: сучасний стан та проблеми вирішення. Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. Економічні науки. 2016. № 3. С. 70–76.

7. Крамаренко С.С., Луговий С.І., Лихач А.В., Крамаренко О.С. Аналіз біометричних даних у розведенні та селекції тварин: навчальний посібник. Миколаїв: МНАУ, 2019. 211 с.

8. Церенюк О.М., Гришина Л.П., Перетятко Л.Г. Аналіз племінної бази свинарства України. Свинарство. 2022. Вип. 77–78. С. 72–78.

9. Топіха В.С. Сучасний стан та перспектива виробництва високоякісної свинини з використанням свиней вітчизняного і зарубіжного походження. Свинарство. 2016. Вип. 68. С. 63–68.

10. Шаферівський Б.С. Продуктивність кнурів спеціалізованих м'ясних порід зарубіжного походження. Вісник аграрної науки Причорномор'я. 2015. Вип. 2. Т. 7. С. 140-145.

**СЕКЦІЯ ФАКУЛЬТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТВАРИННИЦТВА
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА**

<i>А.С. Сябро, В.І. Березницький, О.О. Онищенко</i> ВПЛИВ МІНЕРАЛЬНОГО ЖИВЛЕННЯ НА ВІДТВОРНУ ЗДАТНІСТЬ КНУРІВ-ПЛІДНИКІВ	171
<i>С.О. Усенко, Г.М. Шостя</i> ТЕПЛОВИЙ СТРЕС У ТВАРИН: НАСЛІДКИ І ОСНОВНІ ЗАХОДИ ІЗ ВІДВЕДЕННЯ.....	172
<i>О.О. Загора</i> БОРОШНО З КАВОВОЇ ГУЩІ ЯК ПОТЕНЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ СПОЛУК В ТЕХНОЛОГІЯХ ПРОДУКТІВ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ	175
<i>Б.С. Шаферівський, М.О. Ільченко, І.М. Желізняк</i> ВПЛИВ РОДИНИ ТА УМОВНОЇ КРОВНОСТІ НА ВІДГОДІВЕЛЬНІ ОЗНАКИ МОЛОДНЯКУ	177
<i>О.В. Бараболя, Г.Є. Дубова</i> ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ ПШЕНИЦІ ЯРОЇ ТВЕРДОЇ ДЛЯ ВИРОБНИЦТВА МАКАРОННИХ ВИРОБІВ.....	180
<i>Ю.В. Карбан</i> ІНТЕР'ЄРНІ ТА ЕКСТЕР'ЄРНІ ОСОБЛИВОСТІ КІЗ РІЗНИХ ПОРІД.....	183
<i>Л.М. Кузьменко</i> СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	184